

Катринець Богдана,
студентка 5 курсу
спеціальності «Міжнародні економічні відносини»
факультету міжнародних відносин
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Науковий керівник: канд.юрид.наук, ст.викл. А.А. Моца

УКРАЇНСЬКО-ЛИТОВСЬКІ ВІДНОСИНИ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Стаття присвячена розгляду актуальних проблем та перспектив розвитку відносин між двома державами: Україною та Литовською Республікою у кількох сферах, а саме, в економічній, політичній та культурній. Особливу увагу приділено двом спільним проектам: Міжнародному транспортному проекту «ВІКІНГ» та проекту «Литва– Україна. Культурне партнерство 2016».

Ключові слова: розвиток транспортних сполучень, структура експорту/імпорту, інвестиційні потоки, вплив євроінтеграційних процесів.

На зламі ХХ–ХХІ ст.ст. Україна почала самостійно проводити зовнішню політику шляхом укладання угод про співпрацю з різними країнами. Вагоме місце в цьому займало відновлення тісних контактів з экс-радянськими республіками. Поступово активізувались взаємини між Литовською Республікою та Україною в різних галузях. Пріоритетним став пошук геополітичних орієнтирів країн, скерований у бік європейської спільноти, а також розширення співробітництва як у соціально-економічній, так і в культурній сферах. Система міжнародних відносин незалежної України базується на вигідних для її розвитку соціально-економічних контактах. Акцент на економічних питаннях надає стабільність та гарантії зміцнення геополітичної позиції країни у світі, сприяє укладанню різноманітних міждержавних угод, залученню іноземних інвестицій. За такою схемою розвивається співробітництво Литви та України в економічній сфері. Основними чинниками цієї співпраці є не лише геополітичне розташування та усталені зв'язки в межах ще радянського простору, а й спільна торгівля, транзит, вирішення енергетичної проблеми з Російською Федерацією, членство Литовської Республіки в Європейському Союзі і т.д. Пошук шляхів значного збагачення при малих затратах змушує обидві сторони створювати різні економічні проекти та організовувати найбільш вигідні форми співпраці.

Вигідне геополітичне положення обох держав дозволяє зазначити, що економічний чинник є пріоритетним у розвитку українсько–литовських відносин. Свідченням цього стало створення у 2003 році Асамблеї сейму Литовської Республіки та Верховної Ради України, метою якої був розгляд різних пропозицій щодо розширення співпраці за участі українських та литовських фахівців. Учасник міжпарламентського форуму з Литви Валерій Третьяков з приводу створення цього координуючого органу зазначав: «Мої колеги по Сейму чудово розуміють, що Ваша країна з її економічним потенціалом не може бути ігнорована. Адже це величезний ринок, в якому ми дуже зацікавлені. Рівно як і у широкому спектрі українських товарів, наприклад у зерні. Я не хочу знижувати наші загальнокультурні цінності та інтереси, але економічний фактор все-таки домінує» [2]. Обидві країни тільки формують власні економічні системи, а тому налагодження вигідного товарообміну є вагомим чинником співробітництва, підкріпленим ще в радянські часи. Подібної тактики у відносинах з Україною дотримувався і экс-президент Литви Валдас Адамкус, який зазначав, що метою литовської політики є домогтися членства України в європейських альянсах і повністю включити в культурне та економічне життя не лише Литви, а й усієї Європи [4].

Зацікавленість українським питанням є актуальною і для діючого президента Далі Грібаускайте, яка прагне розвивати та поглиблювати українсько–литовські відносини й надалі. Після розпаду Союзу обидві країни почали шукати альтернативні шляхи власного економічного розвитку. Литовська Республіка почала формувати новий напрям реалізації своєї продукції через ринки різних європейських країн, однак подолати конкуренцію з провідними компаніями Західної Європи для молодої держави досить проблематично. З огляду на це керівництво країни активно почало розробляти нові торговельні зв'язки з колишніми партнерами в межах пострадянського простору. Поступово налагодилась система товарообміну Литви з Естонією, Латвією, Польщею, Білоруссю та Україною.

Метою статті є – визначити характер двосторонніх відносин Україна–Литва, простежити основні аспекти співпраці і охарактеризувати перспективи розвитку відносин в економічній, політичній та культурній площинах.

Особливо активізувалися відносини між Україною та Литвою з початком Євромайдану, наданням ЄС Україні тарифних квот на експорт товарів до країн-членів Європейського Союзу та утворення ЗВТ Україна – ЄС.

У даній статті ми спробуємо розглянути відносини між двома вищезазначеними країнами в кількох аспектах, а саме:

- Економічному,
- Політичному,
- Культурному, і спробуємо проаналізувати та визначити перспективи та проблеми для європейської інтеграції України.

Щоб зрозуміти, які відносини між країнами, треба, в першу чергу, проаналізувати їх товарообіг. Відомо, що Литва традиційно є найбільшим торговельним партнером України серед країн Балтії.

Аналіз динаміки показників двосторонньої торгівлі свідчить, що до 2005 року включно Україна мала позитивне сальдо у торгівлі з Литвою. Після приєднання Литви до ЄС та припинення дії двосторонньої угоди про вільну торгівлю український експорт різко скоротився, в той час, як імпорт продовжував зростати (за винятком 2009 року, коли імпорт та експорт скоротились майже вдвічі під впливом кризових явищ в обох країнах). Протягом 2015 р., вперше з часу економічної кризи 2009 р., відбулося скорочення обсягів двосторонньої торгівлі [6].

Обсяг двосторонньої торгівлі товарами за 2015 р. становив 788,9 млн дол. США і зменшився на 43,4% у порівнянні з 2014 роком. Український експорт становив 236,3 млн дол. США і скоротився на 34,7%, імпорт – 552,6 млн дол. США і скоротився на 46,5%. Негативне для України сальдо становило 316,3 млн дол. США і зменшилося у 2,1 раза або на 300, 8 млн дол. США порівняно з 2014 р. [3].

Обсяг двосторонньої торгівлі послугами за 2015 р. становив 47,4 млн дол. США і зменшився на 33,3%. Експорт послуг скоротився на 28,0% і становив 33,1 млн дол. США, імпорт скоротився на 47,4% і склав 14,3 млн дол. США. Сальдо торгівлі послугами для України у 2013 – 2015 рр. складалось позитивне: відповідно +4,2, +17,8 та +18,8 млн дол. США [6].

Обсяг торгівлі товарами і послугами у 2015 р. становив 836,3 млн дол. США і скоротився на 42,9% у порівнянні з 2014 роком. Український експорт становив 269,4 млн. дол. США і зменшився на 33,7%, імпорт – 566,9 млн. дол. США і зменшився на 46,5%. Негативне для України сальдо становило 297,5 млн дол. США і зменшилося порівняно з 2014 р. у 2,2 раза, або на 355,8 млн дол. США.

Показники двосторонньої торгівлі у 2012 – 2015 рр. (млн. дол. США) [3]

	2012	%	2013	%	2014	%	2015	%
Товари та послуги								
- товарообіг	1253,9	4,7	1362,1	8,6	1465,5	7,6	836,3	-42,9
- експорт	310,4	-10,3	362,2	16,7	406,6	12,3	269,4	-33,7
- імпорт	943,5	10,7	999,9	5,9	1059,9	6,0	566,9	-46,5
- сальдо	-633,1		-637,7		-653,3		-297,5	
Товари								
- товарообіг	1191,0	11	1291,5	8,4	1394,3	8,0%	788,9	-43,4
- експорт	279,1	-12	324,8	16,4	362,1	12,0	236,3	-34,7
- імпорт	911,9	10,8	966,7	6	1032,2	7,0	552,6	-46,5
- сальдо	-632,8		-641,9		-670,1		-316,3	
Послуги								
- товарообіг	62,9	11,1	70,6	12,2	71,2	0.8	47,4	-33.3
- експорт	31,3	11,3	37,4	18,7	44,5	19,2	33,1	-28,0
- імпорт	31,6	6,7	33,2	4,5	26,7	-17,6	14,3	-47,4
- сальдо	-0,3		+4,2		+17,8		+18,8	

Основні статті українського експорту до Литви (за даними Держстату України): продукція АПК і харчової промисловості – 36,2% від загального обсягу експорту товарів, у тому числі зернові культури – 7,0% (з них 6,1% – кукурудза), відходи харчової промисловості – 8,9% (з них 8,6% – макуха), рослинні жири та олії – 6,0% (у т.ч. ріпакова – 2,8%, соняшникова – 1,9%), продукція машинобудування – 18,0% (у тому числі устаткування і обладнання 84-ї товарної групи – 7,3%, електричні машини – 5,4%, залізничні вагони і локомотиви – 3,2%), деревина і вироби з неї – 13,2% (з них 8,4% - пиломатеріали, 3,4% – листи фанерні), чорні метали – 4,9% [3].

Найбільший вплив на падіння експорту мало скорочення поставок чорних металів – на 31 млн дол. США, або у 3,7 р., нафти - на 29 млн дол. США, або у 40 разів, зернових культур – на 28 млн дол. США, або у 2,7 раза, насіння олійних культур – на 11 млн дол. США, або у 3,2 раза, відходів харчової промисловості – на 10 млн дол. США, або у 1,5 рази. Основною причиною падіння експорту цих товарів було погіршення цінової кон'юнктури на світових ринках.

Водночас відбулось збільшення поставок залізничних локомотивів і вагонів – на 4 млн дол. США, або у 2,1 раза, засобів наземного транспорту – на 2,8 млн дол. США, або у 4,5 раза, електричних машин – на 1,5 млн дол. США, або на 13%.

У цілому структура українського експорту більш диверсифікована, ніж структура імпорту. Так, у 2015 році помітну питому вагу – більше як 1% від загального експорту – мали 24 групи товарів (за двозначними кодами товарної номенклатури), тоді як у структурі імпорту таких груп товарів лише 5.

У структурі експорту послуг провідне місце займають транспортні послуги – 75,8% (у тому числі залізничного транспорту – 25,9%, морського – 21,4%, повітряного – 13,9%, автомобільного – 12,8%), послуги з ремонту та технічного обслуговування – 17,2%, ділові послуги – 4,1% [5].

По окремим видам товарів українські експортери займають лідируючі позиції на литовському ринку. Це стосується як товарів, які займають провідне місце у товарній структурі українського експорту до Литви (кукурудза, макуха, соєві боби), так і деяких товарів, експорт яких є порівняно невеликим (залізні та титанові руди і концентрати, кокс, шлаки, жито тощо). Зокрема, за даними литовської статистики, у 2015 р. на продукцію

українського походження припадало 64,9% від обсягу імпорту у Литву кукурудзи, 53,3% макухи, 36,6% соєвих бобів.

Продовжує зростати частка продукції українського походження на литовському ринку фанерних листів: у 2013 р. – 18%, 2014 р. – 22%, 2015 р. – 30%.

Водночас на лісоматеріали оброблені, які у 2015 р. були найбільшою статтею українського експорту до Литви, припадає лише 17,7% від обсягу імпорту цієї продукції у Литву, що свідчить про можливість подальшого нарощення експорту лісоматеріалів.

У 2015 р. українським виробникам вдалося збільшити свою частку на литовському ринку локомотивів, вагонів та запчастин до залізничного рухомого складу – до 22% проти 4% у 2014 р.

Основні статті імпорту (від загального обсягу імпорту товарів): нафтопродукти – 75,0%, пластмаси і полімерні матеріали – 10,5%. На машинотехнічну продукцію 84 – 91 товарних груп загалом припадає 7,7%, продукції АПК і харчової промисловості – 2,8%.

У структурі імпорту з Литви до України питома вага нафтопродуктів (безперечний товар-лідер) зростала протягом 11 років з 40% у 2003 р. до 86% у 2014 р. Саме домінування і постійне збільшення цієї товарної позиції в структурі литовського експорту обумовлювало негативне сальдо України у двосторонній торгівлі. У 2015 р. імпорт нафтопродуктів з Литви скоротився більше ніж вдвічі – на 53,4%, що стало основною причиною зменшення загального імпорту з Литви та різкого поліпшення сальдо двосторонньої торгівлі [5].

Крім того, у 2015 р. припинився імпорт з Литви мінеральної продукції 25-ї групи (сірки, землі, каміння) та значно скоротилися поставки вати, алкогольних напоїв, паперу і картону. Водночас зріс імпорт пластмас і полімерних матеріалів – у 1,8 раза, різної хімічної продукції – у 5,7 раза, добрив – у 3,2 раза, оптичних приладів – у 1,8 раза. Значна частина товарів, які у 2015 р. імпортувалися в Україну з Литви, походять з інших країн (в основному з ЄС). За даними литовської статистики, на реекспортні товари припадає 27,1% від загального обсягу експорту товарів з Литви до України (у 2014 та 2013 рр. частка таких товарів становила відповідно 20,4% та 20,1%). Зокрема, на товари, які походять з інших країн, у 2015 р. припадало майже 100% готових текстильних виробів, 99% наземного транспорту, понад 80% ввезеної з Литви іншої машино-технічної продукції, близько 99% рибної продукції, 95% міндобрив тощо.

У структурі імпорту послуг провідне місце займають транспортні послуги – 64,7% (з них 50,1% – залізничного транспорту, 5,4% – автомобільного, 5,0% – повітряного, 3,5% – морського), послуги, пов'язані з подорожами – 11,7%, послуги з ремонту та технічного обслуговування – 5,6%, ділові послуги – 5,4%, поточний ремонт та техобслуговування транспортних засобів – 5,0%, державні та урядові послуги – 3,9%.

За даними Держстатслужби України, обсяги литовських інвестицій в економіку України на початку 2015 р. становили 188,2 млн дол. США, на кінець 2015 р. – 153,3 млн дол. США. Падіння обсягу інвестицій у 2015 р. відбулося за рахунок переоцінки акціонерного капіталу, утрат та перекласифікації, в першу чергу, за рахунок курсової різниці, що пов'язано з економічною ситуацією в Україні та є загальною тенденцією.

Зокрема, за даними Держстату України, у 2015р. в економіку України іноземними інвесторами вкладено 3763,7 млн дол. та вилучено 891,3 млн дол. прямих інвестицій (акціонерного капіталу), тобто відбувся чистий притік інвестицій майже на 2,9 млрд дол. США. Водночас зменшення вартості акціонерного капіталу за рахунок переоцінки, утрат та перекласифікації становило 5245,8 млн дол., у т.ч. за рахунок курсової різниці 5024,3 млн дол.

Більшість литовських інвестицій (105,5 млн дол. США, або 68,8%) вкладено у сферу оптової та роздрібною торгівлі. Обсяг литовських інвестицій у промислові галузі становить 14,2 млн дол. США (9,3% загального обсягу), у сферу інформації та телекомунікації – 14,8 млн дол. США (9,6%), будівництво – 8,8 млн дол. США (5,7%) [6].

Аналіз українських статистичних даних щодо динаміки надходжень інвестицій з Литви свідчить, що найбільші обсяги надійшли в Україну у 2003, 2005 – 2008 рр., а особливий

сплеск відбувся у 2012 році. У 2010 році спостерігався незначний відтік інвестицій (3 млн дол. США), що пов'язано з негативним впливом світової фінансово-економічної кризи на економіку обох країн.

У рамках реалізації інвестиційних проектів на території України працює (за литовськими даними) 55 підприємств з литовським капіталом. Найбільші з них – ЗАТ «БТ Інвест», ЗАТ «Арві», АТ «Ханнер», АТ «Вакару мяденос групе», ЗАТ «Грігішкес» тощо. Наприклад, ЗАТ «БТ Інвест» працює в Україні з 1995 р. у сфері житлового будівництва і роздрібної торгівлі, з 2008 р володіє мережею супермаркетів «Новус» (налічує 39 супермаркетів та магазинів у Києві, Київській області, Севастополі, Черкасах, Миколаєві, Тернополі, Рівному, Рівненській та Житомирській областях загальною площею 170 тис.кв.м.). З них 8 відкрито у 2015 р. (5 у Києві, 1 у м.Вишневе Київської області та 2 у м. Миколаїв) [3].

Держстатслужба України не оприлюднила дані щодо обсягу прямих інвестицій з України в Литву, посилаючись на їх конфіденційність відповідно до Закону України «Про державну статистику». Станом на 01.01.2010 р. (останні оприлюднені дані) загальний обсяг прямих інвестицій з України в Литву становив 3,9 млн дол. США.

Водночас дані Департаменту статистики Уряду ЛР свідчать про певну активізацію українських інвесторів на литовському ринку. Обсяги українських інвестицій в економіку Литви на початку 2015 року становили 12,5 млн євро, на кінець III кварталу 2015 р. – 17,8 млн. євро, тобто зросли за 9 місяців на 5,3 млн євро [7].

Найбільше українських інвестицій вкладено в приватну нерухомість (7,15 млн євро або 40,1%), переробну промисловість (6,91 млн євро або 38,8%) та операції з нерухомістю (2,07 млн євро або 11,6%).

Не можна не звернути увагу на міжнародний проект «Вікінг», який об'єднує три моря. Поїзд комбінованого транспорту «ВІКІНГ» є спільним проектом залізниць Литви, України і Білорусі, компаній і портів Клайпеда, Іллічівськ і Одеса. Регулярний рух поїзда комбінованого транспорту «ВІКІНГ» розпочато 6 лютого 2003 року. На сьогоднішній день до проекту приєдналися Туреччина, Болгарія, Румунія, Молдова, Грузія, Фінляндія [8].

Співпраця учасників проекту передбачає створення платформи для проведення переговорного процесу з Міністерствами транспорту, залізничними, митними та прикордонними адміністраціями (Республіки Білорусь, Литви, Республіки Туреччина, України, Грузії, Вірменії, Сирії, Болгарії, Греції) щодо спрощення здійснення митного контролю та митного оформлення вантажів, які переміщуються через митні кордони країн-учасниць процесу перевезень поїздом «Вікінг».

Ще однією метою проекту є залучення вантажів для перевезення залізничним транспортом в напрямі Європа–Кавказ–Азія коридором ТРАСЕКА, а також перевезення вантажів з Туреччини і країн Близького Сходу в північні країни Європи і в зворотному напрямі. Всіма учасниками проекту ведеться активна робота з оптимізації схеми доставки вантажів в напрямі «Балтійське море – Чорне море» шляхом вироблення рекомендацій для створення правової основи і організаційної структури змішаних (мультимодальних) та інтермодальних перевезень, організації маршрутних контейнерних і контейнерних поїздів. Планується організувати попереднє бронювання місць для вантажу в поїзді, а також відкритість та публічність тарифів з чітким розкладом і часом доставки вантажу. Особливу увагу буде приділено уніфікації накладної ЦІМ / СМГС і можливості її використання як електронної накладної та документа доставки в мережі NCTS (Нова система митного транзиту).

На форумі міністрів транспорту Європи і Азії проект «Вікінг» оголошений найліпшим з організаційної точки зору способом транспортування вантажів. Комісія Європейського Союзу з транспорту визнала потяг комбінованого транспорту «Вікінг» кращим європейським проектом в 2009 році з перевезення вантажів.

За 9 місяців 2015 року в складі поїзда «ВІКІНГ» залізницею України перевезено понад 4 тис. TEU (Twentyfoot Equivalent Unit) – одиниця виміру вантажу, яка дорівнює

об'єму 1x20-футного контейнера. що на 64% більше, ніж за аналогічний період минулого року. Значне збільшення обсягів перевезень контейнерів відбулося в повідомленні Литви, також на 19% збільшився обсяг перевезень між Україною і Білоруссю. Також на нараді в Грузії було прийнято рішення зберегти чинні в нинішньому році тарифні умови на транзитні перевезення контейнерів і контрейлерів у складі поїзда «Вікінг» на перше півріччя 2016 року [8].

На мою думку, не варто нівелювати значення і культурного співробітництва між країнами. Адже культурна спорідненість або ж відмінності можуть слугувати як рушієм, так і гальмом в розвитку міжнародних відносин. Щодо відносин Литви та України, то тут можна вважати, що у нас більше спільного, ніж відмінного. Прикладом цього є новий проект «Литва – Україна. Культурне партнерство 2016» – це найбільший спільний культурний проект Литви та України, організований Інститутом культури Литви. Проект покликаний через творчі доробки відомих митців Литви представити українській аудиторії різноманітну і багатогранну сучасну литовську культуру: фотографію, архітектурний дизайн, літературу, музику, театр, живопис, моду. До проекту та співпраці долучилися провідні українські галереї, музеї, міжнародні фестивалі, виставки та інститути. Протягом року відбудуться понад 20 культурних заходів у Києві, Львові, Одесі, Івано-Франківську, Дніпропетровську, Кривому Розі, Тернополі, Запоріжжі, Вінниці та інших містах України [1].

Проект мав реалізуватися у два етапи: у березні-липні та у вересні-листопаді 2016 року. Протягом цього часу у різних містах країни пройдуть тематичні виставки, концерти, спектаклі, литовська культура буде також представлена на кількох фестивалях, працюватимуть творчі майстерні.

Отже, можна з впевненістю сказати, що головна ідея – представлення повсякденного життя кількох поколінь литовців і проведення паралелей з життям українського народу знайдуть своє відображення у налагодженні більш тісних стосунків між країнами.

Висновки. Литва є давнім та надійним партнером України, допомогу якого наша країна особливо відчуває зараз. Литовці одними із перших виступили на підтримку українців під час Революції гідності і подальших подій, а сьогодні сприяють тому, щоб світ більше знав про Україну і її культуру. Яскравим прикладом став цьогорічний міжнародний Вільнюський книжковий ярмарок, на якому Україні і українській книжці було приділено особливу увагу. Крім того, литовська сторона забезпечила українській делегації спеціальні умови, щоб український видавець зміг гідно представити країну на міжнародному рівні. До речі, литовці вже не вперше надають таку допомогу: у 2014 році всі українські галереї – учасники Міжнародного ярмарку сучасного мистецтва ARTVILNUS брали участь у фестивалі безкоштовно. А на ARTVILNUS-2015 Україна взагалі була центральною темою події. Сьогодні, відносини України і Литви у сфері культури найтісніші за всю історію незалежності Литовської Республіки.

Литва активно підтримує Україну і на політичній та економічній арені. Прикладом цього є показники товарообігу між країнами, які можна простежити як у розрізі функціонування ЗВТ Україна – ЄС, так і до моменту її створення. Литва була і залишається найбільшим торговельним партнером України серед країн Балтії. І саме 2016 рік, рік 25-ої річниці встановлення дипломатичних відносин між Україною та Литвою, став плідним та насиченим у культурній сфері обох країн. А спільний проект «ВІКІНГ» допоможе збільшити транспортні перевезення обох країн приблизно на 88%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інтернет версія всеукраїнського часопису (Політика. Право. Життя), проект «Литва – Україна. Культурне партнерство 2016» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.polpravozhit.in.ua/2016/04/2016.html>
2. Каленюк А. Ассемблированная дружба / А. Каленюк // Еженедельник 2000. – 24–30 января 2003. № 3–4 (156).

3. Показники двосторонньої торгівлі(Україна – Литовська Республіка) у 2012 – 2015 рр. (млн дол.США) [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Бондаренко В. Президент Литви Валдас Адамкус: «Україна – європейська держава» /В. Бондаренко // Дзеркало тижня. – 18–24 грудня 2004. – № 51 (526); Бик Т. Європейська Україна / Бик. Т. // Львівська газета. – 14 січня 2005. – № 6 (572).
5. Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]// Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
6. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Сайт Посольства України в Литовській Республіці [Електронний ресурс]: Торговельно-економічне співробітництво – Режим доступу: <http://lithuania.mfa.gov.ua/ua/ukraineit/Investment+projects+of+Ukrainian+enterprises>
8. VIKING TRAIN [Електронний ресурс]// Сайт «Вікінг» – залізничні контейнерні перевезення – Режим доступу: <http://www.vikingtrain.com>

Katrynets Bohdana. LITHUANIAN RELATIONS: PROBLEMS AND PERSPECTIVES FOR THE EUROPEAN INTEGRATION OF UKRAINE

The article deals with the actual problems and prospects of development of relations between the two countries: Ukraine and Lithuania in several areas, namely economic, political and cultural. Particular attention is paid to two joint projects, international transport project "Viking" and the "Lytva- Ukraine. Cultural Partnership 2016".

Keywords: *development of transport links, the structure of exports / imports, investment flows, the impact of European integration processes.*